

Samtidskunst. Antallet af kunstnerdrevne udstillingssteder er eksploderet på det seneste. Vi besøger tre af dem.

Kunsten blomstrer udsatte steder

AF METTE SANDBYE

Jeg befinder mig på en S-togsstation et stykke uden for centrum af København. Der lugter kraftigt af urin i indgangspartiet, på bænken sidder en gruppe mennesker, der ligner hjemløse fra et sted i Østeuropa. De sidder lige foran et kunstværk af Helene Vestergaard, som jeg vender tilbage til.

Udvikling har det med at komme med ti-års-intervaller. I 1990'erne væltede det frem med kunstnerdrevne, ikke-kommercielle udstillingssteder i kældre, baggårde og kondemnabile fabrikker, især i København. I 00'erne fik den kommercielle galleriscene til gengæld fuld skrue, og akademielever blev udstillet og solgt i Bredgade, mens de stadig var helt grønne. Så kom finanskrisen, og en stor del af de nytilkomne kommercielle gallerier måtte dreje nøglen om. Det har til gengæld banet vejen for en ny opblomstring af de kunstnerdrevne steder, som ikke er lavet for at sælge kunsten. Ambitionen her er snarere at fungere som en særlig blandform med det mål på den ene side at komme et nyt eller anderledes publikum i møde uden for den etablerede og kommercielle kunstscene og på den anden side at fungere som et udforsknings-, afprøvnings- og udvekslingssted kunstnerne imellem.

Lige nu kører BKF, Billedkunstnerforbundet, en afstemning om prisen for »Årets kunstnerdrevne udstillingssteder«. Tre steder blandt de intet mindre end 44 steder, der var indstillet ved fristens udløb i onsdags, får 26. oktober hver tildelt 25.000 kr. I forbindelse med uddelingen sidste år udtalte BKF's formand Nis Römer, at »det har været vanskeligt at vælge, og vi ville ønske, at vi kunne præmiere langt flere, for kvaliteten, antallet og aktiviteten er overvældende«.

JEG er taget på en cykeltur til tre af de indstillede steder, der ligger i et hjørne af København, hvor mange – som jeg, der ikke bor der – kun kommer, hvis de har et ærinde (såsom et bilsyn eller et besøg i et center for badevareudstyr) eller suser forbi i bil på vej mod en nærtliggende motorvej sydpå. Første stop er Sydhavn Station, hvor en gruppe kunstnere har haft udstillingssted siden 2012 i og uden for stationens nedlagte billetkontor. Lige nu viser Helene Vestergaard, nyuddannet fra Det Fynske Kunstakademi, maleriudstillingen *Painter's Feed*. Med den titel peger hun på, at hendes malerier, der forestiller forskellige mere eller mindre hverdagslige interieurer med en lidt mystisk eller foruroligende stemning – en køkkenvask, en stue – ikke er opstået ud af ingenting eller blot gennem kunstnerens blik på sin egen stue. Det er snarere gennem en masse inputs fra malerens *feed* i form af billeder fundet på nettet og i magasiner og sat sammen på ny i hvert maleri. Som mange unge kunstnere gør for tiden, eksperimenterer hun med at udvide eller bryde det traditionelle maleris grænser. Hun maler på gulvvinyl og lægger billedet på gulvet, monterer på stof, maler ud på væggen eller trykker med krydderier på væggen gennem stencils. Jeg synes egentlig, hendes malerier er stimulerende, smukke og interessante nok i sig selv. Men ellers fungerer den eksperimenterende tilgang godt i en stribe på 15 plakater ophængt uden på galleriet, i selve stationshallen. Det er nogle på en

gang vældigt dekorative og hjernevridende kompositioner af malede »spillekort«, 12 på hver tavle, inspireret af kortspillet SET, hvor man som i en intelligenstest skal finde tre kort ud af de 12, der på en eller anden måde hører sammen. Her foregår formelle overvejelser om maleri som rum, form og flade med et skønt uhøjtideligt og kreativt overskud.

På vej væk fra stationen ad befærkede Ellebjergvej, over benzintankens parkeringsplads og ned ad Gammel Køge Landevej tænker jeg på, at Vestergaards form- og farvespil kan minde om den langt ældre Milena Bonifacinis kunst. Den tanke får jeg naturligvis også, fordi jeg rent faktisk er på vej til en udstilling med Bonifacini. Det gamle Grønttorv i Valby er under nedrivning. Midt mellem byggeri af stribevis af nye beboelsejendomme og halvt kondemnerede, gamle lagerbygninger har to kunstnerdrevne udstillingssteder fået lov at bo side om side i et par år. De har netop fået besked om, at det er slut til oktober, hvor de skal rømme de to lagerrum. Et tidligere papirlager har fået byttet lidt om på to stavelser i skiltet udenfor og hedder nu PIRPA. Alle de inviterede udstillere har skullet forholde sig til stedet. Bonifacinis udstilling med titlen *Papirpapaya* består af en masse loftshængte papmachéfigurer, skabt af farvet silkepapir, og kan ses som en fejring af det Grønttorv, der lå her engang. Bonifacini har ved flere lejligheder arbejdet med malet papmaché i amorfe, flertydige figurformer, der mimer noget, vi kender fra hverdagen. Denne gang er de ikke bemalet, farven er silkepapirets egen stærke kulør. De ligner – men imiterer ikke – forskellige eksotiske frugter, og papiret

Helene Nyborgs intelligenstest: SET. Plakat.

er det, som tidligere blev solgt her til brug for datidens omhyggelige, individuelle indpakning af netop eksotiske frugter. Når man står i rummet, omgivet af disse sære, klumpede hængende objekter og kigger ud mod gravemaskiner, støv, grusbjerge, kabeltromler, indhegninger og den store, halvt nedrevne, stålwirestrittende grønttorvshal, så indfanger Bonifacinis installation godt stedets stemning af byggepladsmystik, kultursammenstød og melankoli over det tab, der følger i udviklingens kølvand. Da folkene bag PIRPA overtog rummet, var der en

flasker pludselig får deres eget krablende liv. Indespærrede længsler og uforløst kærlighed, tænker jeg, godt inspireret af underlægningsmusikken, som er et af de mest følelsesladede musikstykker af Morricone til en Sergio Leone-western. I et andet værk kører kunstneren på mystisk vis et stykke levende vand belagt med siv og grene gennem en gammel trykpresse. Det er skabt som en videoprojektion på en »greenscreen« i trykpressen, men det ser forunderligt, smukt og absurd ud.

Vestergaard udstiller også sære objekter som en hånd i et fuglebur, der associerer til videoerne, og hun monterer sine videoer i loft og hjørner, for – ikke ulig Helene Vestergaards virke – at presse sit medie, videoen, til at gøre og kunne noget andet og mere end blot, hvad der udfolder sig på en optagelse af noget foran et kamera. To andre værker former sig som beckettiske, absurde dialoger mellem to personer og kredser især om køn. Teksten i det ene værk er sakset fra ordbogsopslag på nettet, det andet værks tekster er improviseret frem mellem to skuespillere, der er lukket inde i et lille rum, som var de indespærret i en elevator.

Det er tre seværdige udstillinger, der med en kombination af humor, surreel eftertænksomhed, materialeleg og eksperimenterelyst faktisk har visse ligheder. I det hele taget kan det anbefales at gå ind på BKF's hjemmeside, tjekke listen over de nominerede ud og besøge nogle af dem. De fordeles sig over hele Danmark.

Helene Vestergaard: *Painter's Feed*. Sydhavn Station, til 9. sept. To.-søn. 13-17. På et billboard udenfor vises et fotoværk af Veronica Rigét.
Milena Bonifacini: *Papirpapaya*. PIRPA, Grønttorvet 22, til 1. sept. To.-fre. 13-17, lør. 11-15, eller efter aftale.
Julie Nymann: *Restless Rider*. Røm, Grønttorvet 24, Valby, til 1. sept. To.-fre. 13-17, lør. 11-15, eller efter aftale.

En af Milena Bonifacinis abstraktioner i silkepapir over frugter.

kontorkasse midt i med titlen »Dennis Lund's Rygekonto« skrevet over døren. Det har de bevaret, og inde i boksen møder man, under titlen *Rygekontoets lokalhistoriske afdeling*, en lillebitte udstilling af værker og objekter, ét fra hver af udstillingerne i galleriets levetid, som et minimuseum, der også kommer til at danne grobund for den bog om kunsten og Grønttorvet, som grundlæggerne Cai Ulrich von Platen og Camilla Nørgård har planer om at fortsætte deres kuratorvirke med, når PIRPA lukker til oktober.

LAGERBYGNINGEN rummer flere kunstnerværksteder, og nogle af dem, der arbejder her, driver nabogalleriet RØM. Her vises udstillingen *Restless Rider* med fire videoinstallationer og et par skulpturelle objekter af Julie Nymann. Også her fortsætter det surrealistiske humor. Vi er først i Istanbul i en smuk, forfalden ejendom midt i et område mellem nedrivning og dårligt nybyggeri, hvor hænder indkapslet i tomme

Still fra filmen *Bottled*, en del af *Restless Rider*. Julie Nymann.